

Sejmik Województwa Łódzkiego

**Strategia Rozwoju
Województwa Łódzkiego**

Łódź, wrzesień 2000

WPROWADZENIE

Najbliższe kilkanaście lat będzie ważnym okresem dla Województwa Łódzkiego. Aby w znaczący sposób podnieść rangę regionu, poprawić warunki życia ludności oraz zapewnić dalszy wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej i przyciągnąć niezbędny dla rozwoju kapitał należy prowadzić planowe, systematyczne oraz skoordynowane działania realizacyjne w skali całego województwa. Podstawą dla tych działań powinna być jasno określona polityka władz połączona z konsekwentnym dążeniem do wytyczania długookresowych i realistycznie określonych celów rozwojowych, które zapewnią sprawność działania i zdolność do szybkiego reagowania na zmienne sytuacje i nowe zjawiska społeczno-gospodarcze zachodzące w kraju i na świecie. Priorytetowymi działaniami winny stać się przedsięwzięcia zmierzające do likwidacji barier i dysproporcji rozwojowych.

Kwestia ta jest o tyle istotna, że wraz z przemianami ustrojowymi i społeczno-gospodarczymi województwo uzyskuje szansę stania się znaczącym regionem nie tylko w skali kraju ale i Europy. Szansę tę stwarza m. in. perspektywa rozszerzenia Unii Europejskiej w wyniku której kształtuje się nowy, środkowoeuropejski region o postępującej integracji różnych interesów politycznych, społecznych i gospodarczych, w którym województwo może wykorzystać swoje korzystne, centralne położenie na przecięciu europejskich tras transportowych. Wykorzystanie tej szansy jest możliwe, ponieważ województwo posiada znaczny potencjał gospodarczy i intelektualny a mieszkańcy wykazują wysoką aktywność i przedsiębiorczość.

Istota strategii rozwoju

Dokumentem określającym politykę władz jest **strategia będąca koncepcją świadomego i systemowego sterowania długookresowym rozwojem regionu.**

Strategia ze swojej istoty ma charakter ogólny, ponieważ musi koncentrować się na sprawach najistotniejszych. Przedstawia uwarunkowania oraz określa podstawowe cele i kierunki rozwoju. W dalszym etapie jest podstawą do opracowania szczegółowych programów rozwoju poszczególnych dziedzin (np. infrastruktury technicznej, rozwoju kultury, nauki, polityki ekologicznej, itp.), strategicznych z punktu widzenia funkcjonowania

i rozwoju całego województwa. Realizacja tych programów będzie jednocześnie realizacją strategii.

Metoda i etapy opracowywania strategii rozwoju województwa

Nie ma jednego, uniwersalnego modelu czy wzorca opracowywania strategii. Jej ostateczny kształt zawsze zależy od specyfiki konkretnej jednostki dla której się ją wykonuje, zaawansowania procesu planowania, dostępności materiałów źródłowych i statystycznych oraz przyjętej polityki władz. Ważny jest stopień przewidywalności otoczenia i planowanie w długim okresie.

Przygotowując strategię Województwa Łódzkiego przyjęto zwyczajowo stosowane podejście prezentowania problemów, wykorzystując do tego celu metodę SWOT. Prace nad całością dokumentu podzielono więc na dwa podstawowe etapy. W pierwszym etapie wykonano szczegółową diagnozę, która zawiera opis aktualnego stanu województwa, analizę jego słabych i mocnych stron i określenie jego podstawowych problemów rozwoju. Przy zastosowaniu metody SWOT zrezygnowano jednak z jej najbardziej klasycznej wersji uznając, że jej wyniki są często arbitralne i trudne do jednoznacznej interpretacji. Zestawienia takie charakteryzują się zwykle ujęciem statycznym co przy dynamice zmian jakie zachodzą we współczesnym świecie obniża jakość i często aktualność prezentowanych problemów. W przeprowadzonej analizie duże znaczenie przypisano ocenom jakościowym występujących zjawisk, co pozwala lepiej dostosowywać się do coraz szybszych zmian otoczenia i w większym stopniu uwzględnić procesy globalne.

Prezentowany tutaj dokument stanowi drugi etap prac czyli określenie właściwej strategii dla Województwa Łódzkiego. Ocena atutów regionu i jego wewnętrznego potencjału pozwoliła na sformułowanie generalnego celu w długim okresie czasu czyli misji województwa.. Jest to w rzeczywistości odpowiedź na pytanie - **kim chcielibyśmy być?** Misja ta oparta jest na realnych możliwościach wynikających z opisu stanu aktualnego i analizy wyzwań jakie stawia otoczenie

Następnie należało odpowiedzieć na pytania, **co należy robić?** aby dojście do określonego w misji celu stało się realne. Był to wybór konkretnej strategii. Odpowiedź na te pytania wymagała identyfikacji najistotniejszych problemów oraz opisu warunków i możliwości ich rozwiązywania.

W następstwie tego możliwe było określenie sfer strategicznych. W obrębie tych sfer skonkretyzowano priorytetowe kierunki działań a w ich ramach główne zadania. Mają one różny stopień szczegółowości, który zależy od charakteru problemu, ilości i autonomiczności zaangażowanych w ich rozwiązanie podmiotów oraz możliwości bezpośredniej ingerencji władz regionalnych.

W dalszej kolejności sformułowano zasady realizacji strategii, wstępnie ustalono kto będzie uczestniczył w poszczególnych przedsięwzięciach, określono potencjalne źródła finansowania i ustalono, wszędzie, gdzie było to możliwe, harmonogram działań.

Wykorzystane materiały źródłowe

Wybierając metody opracowania strategii i formy jej prezentowania wykorzystano dorobek teoretyczny, polski i zagraniczny uwzględniający postęp wiedzy w tej dziedzinie, doświadczenia zespołów opracowujących strategię dla różnych jednostek terytorialnych jak również metodologię i zasady prezentowania planów strategicznych zalecanych przez Unię Europejską i stosowanych przez regiony krajów do Unii należących.

Podstawę do analizy większości zjawisk stanowiły dokumenty udostępnione przez Urząd Marszałkowski w Łodzi, projekty dokumentów rządowych i dane Urzędu Statystycznego w Łodzi. W szerokim zakresie wykorzystano dotychczas opracowane programy i strategię rozwoju wykonane dla byłych województw tworzących współczesne województwo łódzkie a także dla poszczególnych gmin i miast.

Informacje statystyczne dotyczą głównie ilościowej strony zjawiska. Niewiele jest danych pozwalających na analizy jakościowe, dlatego w dokumencie wykorzystano również dostępne analizy (publikowane i niepublikowane) opracowywane przez różne niezależne zespoły badawcze.

Horyzont czasowy

Strategia rozwoju jako ogólna wizja ma charakter długookresowy bez ściśle określonego horyzontu czasowego.

Jednak sprecyzowanie konkretnych zadań, których realizacja zapoczątkuje pożądane procesy rozwoju wymaga określenia czasu ich wykonania. Dla tych zadań i dla tej części strategii przyjęto okres 6 lat. Taki horyzont czasowy wynika z kilku powodów. Jednym z nich są dynamiczne zmiany otoczenia powodujące, że planowanie na dłuższe okresy jest obciążone zbyt dużym ryzykiem. Drugim jest ciągle nieustalona data naszego wejścia do Unii Europejskiej, które w zdecydowany sposób może zmienić warunki gospodarowania w kraju.

Realizatorzy strategii

Rozwój województwa jest sprawą wspólną całej społeczności. Strategia jest tak opracowana, aby zaakceptowało ją i realizowało jak najwięcej uczestników życia społecznego i gospodarczego. Władzy wojewódzkiej przypada tu szczególna rola inicjatora, koordynatora, a często także realizatora poszczególnych działań.

Wybór opcji rozwoju

Przy wyborze strategii mogą być brane pod uwagę dwie podstawowe opcje rozwoju:

Opcja opierająca się na siłach zewnętrznych rozwoju

W tym przypadku rozwój wiązany jest z napływem kapitału zewnętrznego, głównie zagranicznego. Zasadniczą rolę odgrywa tu zewnętrzna promocja województwa oraz zachęcanie przedsiębiorstw zagranicznych do uruchomienia tu działalności gospodarczej. Przyjęcie takiego wariantu zakłada mobilizację środków publicznych dla stworzenia odpowiednio zagospodarowanych stref przemysłowych, zwiększenia dostępności województwa i zaoferowania znaczących ulg inwestycyjnych.

Wiązanie rozwoju głównie z napływem inwestorów zewnętrznych (w praktyce przede wszystkim zagranicznych) **nie zawsze jest rozwiązaniem optymalnym. Strategia takich inwestorów w krótkim okresie polega często na dążeniu do uzyskania zysku z aktualnych korzyści komparatywnych oferowanych przez rozwijające się miasta i regiony.** Dotyczy to głównie płac oraz udziału w lokalnym rynku i technice. Jednakże, korzyści komparatywne, zwłaszcza w zakresie płac, są z reguły przejściowe, ponieważ wynagrodzenia mają tendencję do stopniowego wyrównywania się. **Utrata tych korzyści może spowodować odpływ inwestorów o ile lokalny system produkcyjny nie ulegnie jako**

całość modernizacji, nie wzrosną kwalifikacje siły roboczej, jakość infrastruktury komunikacyjnej i jakość życia, otwartość społeczeństwa na kulturę technologiczną, itp.

Istnieje też niebezpieczeństwo powstania dualnej gospodarki, w której inwestorzy zewnątrzni stworzą wyizolowane enklawy o wysokim wykorzystaniu technologii, ale nie powiązane z resztą terytorium.

Opcja opierający się na siłach wewnętrznych województwa

W tym przypadku działania koncentrują się na **wzmacnianiu lokalnego potencjału gospodarczego** poprzez doradztwo, pomoc i rozwój usług dla przedsiębiorców. **Silny akcent położony jest na mobilizację społeczności lokalnych i kształcenie.**

Podstawową korzyścią takiego podejścia jest wyzwianie wewnętrznych sił dynamizujących rozwój. Można przypuszczać, że w długim okresie czasu ma to największy wpływ na stan zatrudnienia, produkcję, poziom dochodów. Ważnym zadaniem jest w tym przypadku tworzenie sieci przedsiębiorstw lokalnych i zewnętrznych, opartej na zasadach partnerstwa.

Opcja proponowana dla Województwa Łódzkiego

Doświadczenia restrukturyzacyjne krajów OECD pokazują, że rozpatrywanie tych wariantów oddzielnie nie jest dobrym podejściem. Prawidłowa polityka powinna wykorzystywać i łączyć oba rozwiązania.

Biorąc pod uwagę potencjalne efekty i zagrożenia związane z obu wariantami oraz możliwości i ograniczenia jakie wynikają z przedstawionej diagnozy województwa **przyjęto opcję polegającą na łączeniu elementów rozwoju zewnętrznego i wewnętrznego przy czym, rozwój opierający się na dynamice wewnętrznej województwa uznano za istotniejszy. Przy takim podejściu należy maksymalnie mobilizować własne siły przy równoczesnym zwiększaniu atrakcyjności regionu dla zewnętrznych inwestorów**, w tym zagranicznych. Warunkiem powodzenia takiej strategii będzie umiejętność powiązania lokalnego środowiska z inwestorami zewnętrznymi.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Cel podstawowy, do którego dąży społeczność regionalna, nazywany misją, określa przyszłość regionu. Jest on często traktowany jako swoista deklaracja intencji władz, dotycząca kierunków przyszłego rozwoju. Aktualny stan województwa przedstawiony w diagnozie oraz przewidywane zmiany warunków zewnętrznych skłaniają do zaproponowania następującej misji regionu:

Podniesienie atrakcyjności województwa łódzkiego w strukturze regionalnej Polski i Europy jako obszaru sprzyjającego zamieszkaniu ludzi i gospodarce oraz dążenie do budowy wewnętrznej spójności regionu przy zachowaniu różnorodności jego miejsc; wykorzystując atut centralnego położenia regionu, przekształcenie jego gospodarki z produkcyjnej (przemysłowo-rolniczej) na usługowo-produkcyjną.

Tak sformułowana misja kieruje uwagę na mieszkańców i jakość ich życia oraz inwestorów i warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Chodzi o podniesienie ogólnego poziomu cywilizacyjnego w województwie poprzez poprawienie jakości życia i jej zbliżanie do przeciętnego standardu europejskiego oraz zapewnienie trwałego rozwoju wspartego na solidnej, nowoczesnej bazie gospodarczej.

Realizacja pożądaných przemian określonych w misji przy aktualnym stanie i tendencjach rozwojowych regionu, będzie wymagała skoncentrowania wysiłków na wielu problemach. **Najważniejsze z nich zidentyfikowano w trzech strategicznych dla województwa sferach:**

- I społecznej, w której głównym celem jest wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa,**
- II ekonomicznej, w której głównym celem jest poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa,**

III funkcjonalno-przestrzennej, w której głównym celem jest stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą

W każdej z tak określonych sfer powinny być podjęte działania, które uznano za priorytetowe dla rozwoju regionu. W sposób syntetyczny pokazuje to załączony schemat.

I. Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa

Priorytetowe kierunki działań

1. Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców,
2. Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców,
3. Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.

II. Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa

Priorytetowe kierunki działań

1. Zwiększenie dostępności regionu poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej,
2. Tworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej,
3. Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich regionu,
4. Tworzenie, w kraju i zagranicą, wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy

III. Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą

Priorytetowe kierunki działań

1. Wspomaganie i promowanie różnych form edukacji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych,

2. Inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury regionalnej oraz ruchów regionalistycznych,
3. Stymulowanie przemian w sieci osadniczej województwa, polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej regionu.

MISJA

**UCZYNIENIE Z WOJEWÓDZTWA REGIONU ATRAKCYJNEGO DLA LUDZI I BIZNESU
PRZEKSZTAŁCENIE GOSPODARKI, BUDOWA WEWNĘTRZNEJ SPÓJNOŚCI**

Strategiczne sfery działania

społeczna

ekonomiczna

funkcjonalno - przestrzenna

**Wzrost ogólnego poziomu
cywilizacyjnego**

**Poprawa pozycji konkurencyjnej
gospodarki województwa**

**Stworzenie
rzeczywistego regionu
społeczno - ekonomicznego**

Priorytetowe kierunki działań

- ☒ podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców
- ☒ podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców
- ☒ uporządkowanie gospodarki przestrzennej

- ☒ zwiększenie dostępności regionu poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej
- ☒ stworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej
- ☒ stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich
- ☒ tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy

- ☒ wspomaganie i promowanie różnych form edukacji regionalnej
- ☒ inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury regionalnej
- ☒ stymulowanie przemian sieci osadniczej województwa

Główne zadania

Główne zadania

Główne zadania

I SFERA STRATEGICZNA

WZROST OGÓLNEGO POZIOMU CYWILIZACYJNEGO WOJEWÓDZTWA

Istota problemu, aktualna sytuacja

Województwo Łódzkie, jeżeli chce odgrywać znaczącą rolę w Polsce i w Europie, musi jak najszybciej przełamać skutki opóźnienia cywilizacyjnego. Szybkie i konsekwentne działanie jest niezbędne także dlatego, że wyzwania jakie stawia przed regionem bliska integracja z Unią Europejską i gwałtowny proces przechodzenia od społeczeństwa przemysłowego do informacyjnego zadecydują o pozycji i znaczeniu województwa w kraju i w Europie, a w konsekwencji o warunkach życia i gospodarowania regionalnych i lokalnych społeczności. **Aby zlikwidować opóźnienia i sprostać nowym wymogom trzeba stawiać na rozwój edukacji, nauki i kultury oraz na zwiększenie możliwości adaptacyjnych społeczności do ciągle zmieniających się warunków zewnętrznych.** Jest to podstawowy warunek utrzymania łączności z rozwijającym się światem i zagwarantowania postępu cywilizacyjno-kulturowego i ogólnego rozwoju.

I. 1. Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców

Istota problemu, aktualna sytuacja

Jakościowy rozwój zasobów ludzkich traktowany jest jako niezbędny czynnik wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego. Powszechnie zaobserwowaną tendencją w krajach rozwiniętych jest wzrost kwalifikacji pracowników i zmniejszanie udziału zatrudnianych pracowników fizycznych. **We współczesnym świecie umiejętności ludzi i posiadana wiedza są głównym bogactwem regionów.** Zdecydowanie zmniejszyła się rola tradycyjnych czynników produkcji: ziemi, prostej pracy, kapitału. Można je zdobyć, jeżeli posiada się do tego odpowiednią wiedzę.

Sytuacja województwa rozpatrywana z punktu widzenia jakości zasobów ludzkich jest dość trudna do jednoznacznej oceny. Stolica regionu jest silnym ośrodkiem naukowo-badawczym, skupiającym wiele szkół wyższych i innych placówek naukowych, w samym województwie rozwijają się dynamicznie prywatne szkoły wyższe, istnieje również stosunkowo dobrze rozwinięte szkolnictwo ponadpodstawowe. Zarazem jednak duża liczba mieszkańców posiada jedynie wykształcenie podstawowe i nie dysponuje kwalifikacjami zawodowymi odpowiadającymi potrzebom nowoczesnej, rozwijającej się gospodarki.

W porównaniu do regionów mających duże aglomeracje miejskie i ośrodki uniwersyteckie wskaźnik ludzi z wyższym wykształceniem jest zbyt niski, a osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym zbyt wysoki. Szczególny niedobór ludności z wykształceniem średnim i wyższym zawodowym występuje na terenach wiejskich. Rzutuje to nie tylko na poziom kultury i jakość życia mieszkańców, ale także na efekty gospodarcze oraz tempo zmian strukturalnych. Poza tym, **niski poziom wykształcenia i brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych znaczącej części społeczeństwa jest jedną z podstawowych przyczyn niskich dochodów i utrzymywania się wysokiego poziomu bezrobocia, coraz bardziej przybierającego charakter strukturalny..**

Cele:

- zwiększenie możliwości dostępu młodzieży wsi i małych miast do różnych form kształcenia,
- dostosowywanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rozwijającej się gospodarki regionu,
- zwiększenie możliwości korzystania z różnych form kultury, szczególnie kultury wyższego rzędu oraz sportu, rekreacji i turystyki.

Główne zadania:

- wspomaganie jakościowego rozwoju szkolnictwa podstawowego i średniego,
- wspomaganie szkół wyższych, a zwłaszcza pomoc i promowanie kierunków studiów niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki; w tym wspieranie starań o tworzenie takich kierunków kształcenia na poziomie wyższym, które do tej pory nie są prowadzone przez wyższe uczelnie mające swą siedzibę na terenie województwa,
- rozwijanie i promowanie różnych form nabywania nowych i zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz kształcenia ustawicznego,
- stymulowanie jakości kształcenia przez wyższe szkoły publiczne i niepubliczne,
- objęcie mecenatem działalności regionalnych instytucji kulturalnych, sportowych i turystycznych.

Spodziewane efekty:

- poprawa materialnych i niematerialnych warunków życia mieszkańców,
- ograniczenie bezrobocia,
- zwiększenie mobilności zawodowej pracowników,
- podniesienie konkurencyjności regionu.

I. 2. Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców

Istota problemu, aktualna sytuacja

Jakość życia mieszkańców jest pojęciem szerokim, na który składa się wiele elementów, w tym trzy podstawowe: **warunki zamieszkania, pracy i wypoczynku**. Niezwykle ważne jest **poczucie bezpieczeństwa obywateli rozumiane w szerokim tego słowa znaczeniu** tzn. zmniejszenie stopnia zagrożenia przestępczością, ale również **poczucie stabilizacji, posiadania pracy, zmniejszenie strachu przed bezrobociem**.

Jakość życia w województwie łódzkim jest względnie niska w stosunku do wielu innych regionów kraju. Wpływa na to m.in. niski poziom wynagrodzeń, wysokie bezrobocie, duża liczba mieszkańców żyjących w warunkach ubóstwa, zły stan zdrowia obywateli, niedostateczna jakość zasobów mieszkaniowych, naruszone środowisko naturalne, wysoka przestępczość.

Cele:

- dążenie do poprawy jakości życia przynajmniej do przeciętnych standardów europejskich,
- zatrzymanie niekorzystnych tendencji demograficznych.

Główne zadania:

- stymulowanie i wspomaganie inicjatyw lokalnych prowadzących do poprawy estetyki i wyposażenia jednostek osadniczych,
- wspieranie przedsiębiorczości lokalnej prowadzącej do wzrostu dochodów mieszkańców,
- opracowanie programu polityki ekologicznej województwa, zgodnego z polityką ekologiczną państwa,
- inicjowanie i wspieranie programów zwiększających bezpieczeństwo publiczne,
- opracowanie programu poprawy stanu zdrowia mieszkańców województwa łódzkiego.

Spodziewane efekty:

- powstrzymanie niekorzystnej migracji,
- poprawa pozycji konkurencyjnej regionu,
- zwiększenie atrakcyjności regionu dla mieszkańców i inwestorów.

I. 3. Uporządkowanie gospodarki przestrzennej

Istota problemu, stan aktualny

Uporządkowanie gospodarki przestrzennej i związany z tym ład przestrzenny to jeden z podstawowych elementów ułatwiających życie mieszkańcom i ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej. Badania i sondaże wykazują, że województwo łódzkie nie jest traktowane jako atrakcyjne miejsce zamieszkania i pracy. Jedną z głównych przyczyn takiego stanu rzeczy (obok przyczyn ekonomicznych) jest nieprawidłowe zagospodarowanie województwa powodujące wiele konfliktów funkcjonalnych i społecznych.

Cele:

- poprawa stanu zagospodarowania w województwie

Główne zadania:

- opracowanie planu przestrzennego zagospodarowania województwa,
- zabezpieczenie i opracowanie planów zagospodarowywania terenów przylegających do tras komunikacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu planowanych autostrad i dróg ekspresowych,
- opracowanie programów zagospodarowania terenów turystycznych,
- opracowanie zasad i programów ochrony środowiska kulturowego,

Spodziewane efekty:

- poprawa walorów użytkowych i estetycznych środowiska kulturowego i naturalnego,
- lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych dla zróżnicowania działalności gospodarczych w regionie,

- określenie obszarów inwestycyjnych w województwie.

II SFERA STRATEGICZNA

POPRAWA POZYCJI KONKURENCYJNEJ GOSPODARKI WOJEWÓDZTWA

Istota problemu, aktualna sytuacja

Opracowana diagnoza wskazuje na stosunkowo niską konkurencyjność gospodarki województwa w porównaniu do innych regionów w kraju. Świadczy o tym relatywnie niski udział zainwestowanego kapitału zagranicznego, niski poziom techniczny i technologiczny podmiotów gospodarczych, nienowoczesna struktura przemysłu, itp.

Działania zwiększające konkurencyjność regionu powinny być prowadzone w dwóch kierunkach:

- **tworzenie takiego otoczenia dla istniejących tu przedsiębiorstw, które pozwoli im uzyskać przewagę konkurencyjną** poprzez obniżenie kosztów dostępu do szeroko pojętych zasobów, tzn. wiedzy, informacji, technologii, terenów, powierzchni produkcyjnej i handlowej, infrastruktury,
- **przyjęcie przez władze regionalne strategii konkurencyjnej;** w tym przypadku chodzi o takie działania, które umożliwią uzyskanie dostępu do zewnętrznych środków finansowych, ściągnięcie zewnętrznych inwestorów, lokalizację agend i instytucji rządowych i międzynarodowych, itp.

Ponieważ określając strategię dla regionu przyjęto zasadę opartą na łączeniu rozwoju wewnętrznego (bazującego na istniejącej i nowo powstającej działalności gospodarczej) z zewnętrznym (kapitał pochodzący z zewnątrz) to logiczne jest teraz przyjęcie założenia, że zwiększenie konkurencyjności województwa powinno uwzględniać przedstawione wyżej kierunki działań i traktować je jako komplementarne.

Działania dotyczące pierwszego wariantu powinny koncentrować się na **wspomaganiu powstawania oraz rozwoju miejscowych przedsiębiorstw i zmierzaniu do wykształcenia się regionalnego nowoczesnego systemu produkcyjnego.**

W drugim przypadku działania powinny iść w kierunku **zmodernizowania podstawowej infrastruktury technicznej zwiększającej dostępność województwa dla**

inwestorów i polepszającej warunki gospodarowania oraz tworzenie takiego wizerunku regionu, który z jednej strony będzie promował miejscowych wytwórców, a z drugiej strony będzie zachęcał inwestorów zewnętrznych do lokalizowania się w regionie.

W obu przypadkach **niezbędne jest doskonalenie metod zarządzania regionem,** które podniesie jakość miejscowych zasobów i zwiększy efektywność gospodarowania.

II. 1. Zwiększenie dostępności regionu poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej

Istota problemu, aktualna sytuacja

Województwo Łódzkie ma bardzo dobre strategiczne położenie w centrum kraju. Atut ten będzie dodatkowo wzmocniony przebiegiem planowanych tras autostrad, dróg ekspresowych i szybkich kolei. Korzyści jakie daje położenie nie są jednak dostatecznie wykorzystywane. Z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej centrum województwa – Łódź - od lat zajmuje dość odległe miejsce, zwłaszcza w kolejnictwie i komunikacji lotniczej. Dostępność komunikacyjną należy tu rozpatrywać w szerokim tego słowa znaczeniu. **Województwo musi zapewnić transport ludzi i rzeczy ale również "transport" informacji, innowacji, itp.** Infrastruktura regionalna powinna zapewniać różnego typu wymianę. **W dzisiejszym świecie liczy się nie tyle odległość co szybkość wymiany, czyli sprawność systemów transportowych i obiegu informacji.** W programach rozwoju Unii Europejskiej dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa i komunikacyjna nadaje regionom wysoką rangę.

Problemem województwa łódzkiego jest ogólne zapóźnienie przebudowy i rozbudowy układu komunikacyjnego, brak dobrych powiązań zewnętrznych. Zdyskontowanie przyszłych korzyści wynikających z przecięcia autostrad na terenie województwa będzie znacznie utrudnione (lub nawet niemożliwe) bez rozbudowy i modernizacji układu drogowego w ścisłym powiązaniu z układem krajowym i europejskim.

Cele:

- wykorzystanie renty położenia województwa poprzez jego lepsze skomunikowanie z Polską i Europą,
- integrowanie regionalnego systemu osadniczego poprzez usprawnienie systemów transportowych i informacyjnych,
- wykorzystanie przyszłej realizacji autostrad dla rozwoju gospodarki regionu,

Główne zadania:

- starania o przyśpieszenie realizacji planowanych autostrad przechodzących przez obszar województwa
- rozbudowa i modernizacja dróg integrujących region z układem autostrad,
- budowa dróg regionalnych,
- modernizacja istniejącego układu drogowego, zwłaszcza dróg krajowych o wysokim natężeniu ruchu kołowego zgodnie z „Koncepcją programu rozwoju sieci drogowej do roku 2015 z uwzględnieniem dróg krajowych i wojewódzkich”,
- uruchomienie szybkiego połączenia kolejowego i drogowego między Łodzią i Warszawą,
- kontynuowanie modernizacji lotniska Lublinek,
- przygotowanie do uruchomienia lotniska „Cargo” w Łasku,
- rozwój infrastruktury informacyjnej.

Spodziewane efekty:

- podniesienie atrakcyjności ofert lokalizacyjnych, szczególnie dla inwestorów zewnętrznych, poprzez poprawę dostępności regionu i jego większe otwarcie na zewnątrz,
- poprawa warunków życia,
- poprawa efektywności gospodarowania,
- większa wewnętrzna spójność regionu.

II. 2. Tworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej

Istota problemu, aktualna sytuacja

Restrukturyzacja i dywersyfikacja bazy ekonomicznej regionów traktowana jest jako jeden z priorytetów Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Dotyczy to w pierwszej kolejności województw posiadających tradycyjne okręgi przemysłowe z koncentracją sektorów o niskiej konkurencyjności i innowacyjności. Do takich okręgów można zaliczyć województwo łódzkie.

Województwo łódzkie jest regionem o znaczącym potencjale naukowym i przemysłowym charakteryzującym się dużą dynamiką powstawania nowych firm. Są to jednak najczęściej przedsiębiorstwa małe, o słabej pozycji rynkowej i finansowej oraz niskim poziomie technologicznym. **System produkcyjny województwa jest niestabilny. Cechuje go duża podatność na zmiany koniunkturalne. Struktura przemysłu zmienia się zbyt wolno. Region w dalszym ciągu zdominowany jest przez przemysły tradycyjne (np. lekki czy paliwowo-energetyczny) wymagające głębokiej restrukturyzacji, a skoncentrowane głównie w obszarze Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej i rejonie Bełchatowa.**

Dotychczasowym **źródłem przewagi konkurencyjnej większości przedsiębiorstw** (w tym małych i średnich) **jest niski koszt pracy**. Widoczne od pewnego czasu wyhamowanie dynamiki rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz stosunkowo wysokie wskaźniki likwidacji (szczególnie małych firm) dają podstawę do przypuszczenia, że **nie utrzymają one w dłuższym okresie swojej przewagi konkurencyjnej bez radykalnej poprawy zarządzania, dopływu wiedzy technicznej, zwiększenia dostępu do środków finansowych.**

Podstawowym problemem jest zatem utrzymanie i wzmocnienie istniejących i nowo powstających przedsiębiorstw lokalnych poprzez stworzenie im korzystnych warunków dla rozwoju. Warunkiem rozwoju nowoczesnych małych i średnich przedsiębiorstw jest ich zdolność do innowacji, kooperacji i współpracy, a to zależy będzie od stworzenia dostępu (na korzystnych warunkach), do informacji, doradztwa, pośrednictwa technologicznego i wyspecjalizowanych instrumentów finansowych.

Cele:

- przyspieszenie procesów różnicujących strukturę przemysłową regionu,
- przyspieszenie modernizacji lokalnych firm, podniesienie na wyższy poziom ich zdolności zarządzania oraz rozwój ich zdolności innowacyjnych,
- tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw i wzmacniania związków kooperacyjnych,
- pomoc w procesach restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych, zwłaszcza w sektorach tradycyjnych,

Główne zadania:

- wzmacnianie i zdynamizowanie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw oraz pomoc bezrobotnym w uruchamianiu własnej działalności gospodarczej m.in. poprzez ułatwienia w dostępie do działających na terenie województwa lokalnych i regionalnych funduszy poręczeń kredytowych,
- unowocześnienie technologiczne przedsiębiorstw i tworzenie innowacyjnego środowiska przedsiębiorczości,
- budowa parku naukowo-technologicznego,
- stworzenie regionalnego centrum innowacji i transferu technologii jako ośrodka koordynującego i wspierającego działalność istniejących na terenie województwa podmiotów gospodarczych i instytucji mających zasadnicze znaczenie dla rozwoju nowych technologii,
- rozwój działalności stanowiących "mocne punkty" regionu i mogących stać się specjalizacją „naukowo-przemysłową” województwa; biorąc pod uwagę istniejące zarówno instytucje badawczo-naukowe jak i przedsiębiorstwa możemy mówić o powstaniu warunków do rozwoju regionalnej specjalizacji wokół działalności związanych z medycyną (powiązanie nauki, edukacji i przemysłu) oraz związanych z sadownictwem i kwiaciarstwem (nauka, produkcja). Specjalizacją województwa powinna stać się również funkcja targowo-wystawiennicza i handlowa,

- opracowanie operacyjnego programu restrukturyzacji przemysłu lekkiego w województwie łódzkim w spójności z rządowym programem restrukturyzacji przemysłu lekkiego w Polsce,
- budowa elektrowni „Bełchatów II” oraz odkrywki „Szczerców” w bełchatowskim kompleksie paliwowo-energetycznym,

Spodziewane efekty:

- lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów,
- wzrost innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw,
- technologiczna specjalizacja regionu,
- poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa łódzkiego,
- wzrost poziomu dochodów ludności,
- ograniczenie niekorzystnych migracji i zatrzymanie w regionie osób najaktywniejszych,
- wzrost zatrudnienia i ograniczenie skali bezrobocia

II. 3. Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich regionu

Istota problemu, aktualna sytuacja

Województwo Łódzkie ma gorsze warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa od średnio panujących w kraju, ale równocześnie **ta forma działalności stanowi obok przemysłu główną specjalizację gospodarczą regionu.**

Podstawowym problemem obszarów wiejskich i dominującego na nich rolnictwa jest restrukturyzacja produkcji rolnej i podniesienie jej walorów jakościowych zmierzające do zwiększenia efektywności ekonomicznej oraz poprawa warunków cywilizacyjnych mieszkańców.

Cele:

- poprawa warunków cywilizacyjnych mieszkańców wsi przez wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich prowadzący do aktywizacji na nich życia gospodarczego,
- ewolucyjna restrukturyzacja działalności rolniczej w kierunku poprawy efektywności produkcji i doskonalenia jakości produktów,
- zwiększenie dochodów z działalności rolniczej.

Główne zadania:

- stosowanie wewnątrz regionu zróżnicowanej i selektywnej polityki rolnej polegającej na wspieraniu działalności rolniczej na tych obszarach, na których jest ona uzasadniona ekonomicznie i istniejące tam gospodarstwa mają szansę konkurować na rynku z produkcją innych regionów m.in. poprzez wspomaganie inwestowania w gospodarstwach rolnych,
- stymulowanie procesów koncentracji ziemi celem stworzenia większych gospodarstw nastawionych na wysokiej jakości produkcję rynkową,

- skoncentrowanie uwagi na doskonaleniu produkcji ziemniaków, mleka i trzody chlewnej, które stanowią specjalizację tradycyjnego rolnictwa regionu,
- wspieranie rozwoju przemysłu rolno-spożywczego w województwie łódzkim,
- inicjowanie tworzenia się nowoczesnych form organizacji producentów rolnych,
- wspieranie rozwoju (na terytorium województwa) krajowych, regionalnych i lokalnych rynków zbytu produktów rolniczych i zaopatrzenia rolniczego,
- wspieranie rozwoju różnych form działalności pozarolniczej na terenach wiejskich, oraz w małych ośrodkach miejskich celem uczynienia z nich obszarów wielofunkcyjnych,
- wycofywanie się z gospodarki rolnej na obszarach, które ze względów na słaby potencjał przyrodniczy i społeczny wymagają znacznych nakładów pracy i środków; na terenach tych powinna nastąpić zamiana użytków rolnych na leśne lub inne nierolnicze formy użytkowania,
- na obszarach korzystniejszych dla rolnictwa i przyrodniczo atrakcyjnych dla rekreacji, inicjować rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz gospodarstw produkujących zdrową żywność.

Spodziewane efekty:

- poprawa jakości i efektywności produkcji rolniczej, co wzmocni jej konkurencyjność na rynku krajowym i europejskim,
- wzrost wielkości gospodarstw,
- powstanie na obszarach wiejskich i w małych miastach podmiotów świadczących usługi wspomagające rolniczą działalność produkcyjną,
- zmniejszenie bezrobocia na wsi przez powstanie pozarolniczych miejsc pracy,
- podnoszenie poziomu zamożności ludności wiejskiej i wzrost jej popytu konsumpcyjnego, który korzystnie wpłynie na ogólny rozwój gospodarczy regionu,
- poprawa wyposażenia obszarów wiejskich w infrastrukturę społeczną i techniczną,
- niwelowanie różnic cywilizacyjnych między obszarami wiejskimi oraz między wsią a miastem.

II. 4. Tworzenie, w kraju i zagranicą, wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy

Istota problemu, aktualna sytuacja

W ostatnich latach obserwuje się zjawisko silnej konkurencji nie tylko pomiędzy przedsiębiorstwami ale również między państwami i regionami. Walka regionów o atrakcyjne inwestycje zaczęła przybierać różnorodne i coraz bardziej wyrafinowane formy. Powstała w związku z tym konieczność, prowadzenia profesjonalnego marketingu regionalnego promującego zasoby i walory danej jednostki.

Cele:

- kreowanie pozytywnego wizerunku województwa łódzkiego w Polsce i zagranicą,
- zwiększenie wiedzy o regionie w kraju i zagranicą,
- wzmocnienie poczucia tożsamości regionalnej mieszkańców województwa,

Główne zadania:

- prowadzenie marketingu regionalnego w kraju i zagranicą,
- rozwój współpracy regionalnej w kraju i zagranicą,
- promocja regionu poprzez wspieranie ponadregionalnych i znaczących dla województwa działalności - kulturalnych, sportowych, itp.
- doskonalenie metod zarządzania (np. stworzenie centrum informacji regionalnej, racjonalizowanie lokalizacji administracji skarbowej, sądów, itp.).

Spodziewane efekty:

- zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności województwa,
- odwrócenie niekorzystnych procesów demograficznych
- napływ inwestycji krajowych i zagranicznych
- ożywienie gospodarcze prowadzące do wzrostu dochodów i zmniejszenie poziomu bezrobocia
- przyspieszenie procesu integracji wewnątrzregionalnej.

III SFERA STRATEGICZNA

Stworzenie RZECZYWISTEGO regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą

Istota problemu, aktualna sytuacja

Województwo łódzkie, stanowi zwarty obszar z dogodnie położoną w części środkowej stolicą, co stanowi ważny atut w rozwoju procesów jego integracji przestrzennej.

Dzisiejsze granice województwa łódzkiego zostały wyznaczone niemal zgodnie z dominacją wpływów przestrzennych Łodzi. **Jest to więc klasyczny region funkcjonalny, którego podstawą przestrzennej integracji są różnego rodzaju dośrodkowe związki celowe mieszkańców i instytucji z miastem największym.**

Można uznać, że słabością województwa jest oparcie jego organicznej jedności na związkach dośrodkowych (funkcjonalnych) i równocześnie słabo wykształconych powiązaniach między pozostałymi miastami regionu, które nie współtworzą regionalnego systemu osadniczego. Świadomość terytorialna ludności ukształtowana została w procesie historycznego rozwoju poszczególnych fragmentów naszego obszaru. **Mieszkańcy mają zatem względnie dobrze rozwiniętą świadomość na poziomie lokalnym, lub co najwyżej subregionalnym, natomiast słabsze jest u nich poczucie tożsamości regionalnej.**

Podjęte w najbliższej perspektywie działania powinny prowadzić do **przekształcania się istniejącego regionu funkcjonalnego Łodzi w taki region społeczno-gospodarczy, którego podstawą stanie się obok rozwiniętych (na poziomach lokalnym i regionalnym) związków funkcjonalnych, świadomość regionalna jego mieszkańców prowadząca do rzeczywistej integracji społeczności województwa.** Cel ten można osiągnąć poprzez rozwój środków materialnych (wyrównywanie poziomu życia mieszkańców - sfera I i rozwój infrastruktury technicznej i gospodarczej - sfera II) oraz niematerialnych (społeczno-kulturowych).

III. 1. Wspomaganie różnych form edukacji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych

Istota problemu, aktualna sytuacja

Kształtowanie świadomości terytorialnej społeczności jest procesem długotrwałym, wymagającym zintegrowanego oddziaływania na różne sfery życia człowieka. **Jedną z podstawowych form takiego oddziaływania jest wychowanie przez edukację o charakterze regionalnym.** Dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży, ale pewne formy tej edukacji odnosić się mogą również do osób dorosłych. **Poprzez wzrost wiedzy na temat własnego regionu jego przeszłości i współczesnych funkcji zmianie powinny ulec poglądy mieszkańców na temat sensu i potrzeby istnienia województwa oraz wzmocnieniu poczucie więzi i solidarności z innymi współmieszkańcami.** Zwiększy to motywację mieszkańców do działania na rzecz regionu, w imię dobrze pojętych interesów własnych i wspólnych.

Niski poziom wiedzy mieszkańców o województwie łódzkim wynika z kilku przyczyn:

- młodości administracyjnej tego obszaru, który jako województwo łódzkie powstał dopiero w 1919 roku,
- małej stabilności terytorialnej województwa,
- braku w przeszłości regionalnej polityki edukacyjnej.

Cel:

- kształtowanie i przyspieszanie procesu wzrostu świadomości regionalnej i więzi terytorialnych wśród mieszkańców województwa.

Główne zadania:

- wprowadzenie do przedszkoli i szkół systemu edukacji regionalnej, w tym ekologicznej, tworzenie i wspieranie zielonych szkół, w których dzieci i młodzież poznawałaby region łódzki,
- stała współpraca z regionalną prasą i wydawnictwami oraz regionalnymi rozgłościami radiowymi i telewizyjnymi, zachęcanie ich do podejmowania problemów dotyczących walorów przyrodniczych, historycznych i społeczno-gospodarczych województwa i propagowania wiedzy o regionie,
- promowanie turystyki regionalnej.

Spodziewane efekty:

- wzrost poziomu wiedzy o regionie wśród mieszkańców,
- wzrost poziomu świadomości regionalnej mieszkańców województwa,
- wzrost aktywności społecznej na rzecz regionu łódzkiego,
- tworzenie społeczności (wspólnoty) regionalnej.

III. 2. Inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury regionalnej oraz ruchów regionalistycznych

Istota problemu, aktualna sytuacja

Jedną z podstawowych przesłanek dla kształtowania regionalnej tożsamości społeczeństwa jest oryginalność jego kultury, która wyodrębnia (odróżnia) mieszkańców województwa od pozostałych obszarów i czyni go regionem kulturowym.

W województwie istnieją głębokie tradycje i odrębności kulturowe niektórych podregionów (np. sieradzkiego, łęczyckiego, łowickiego i opoczyńskiego) i lokalnych obszarów (np. Spicymierz, Parzęczew, Łowicz), które stanowią podstawę tożsamości terytorialnej ich mieszkańców. Poszczególne subregionalne kultury mają charakter autonomiczny, ale swoimi tradycjami nawiązują do dziedzictwa kulturowego sąsiadujących z regionem łódzkim historycznych dzielnic Polski przede wszystkim Mazowsza i Wielkopolski. Problem polega na rozwijaniu „nowej” świadomości regionalnej mieszkańców województwa łódzkiego na podstawie istniejących już wartości kulturowych obszarów wchodzących w jego skład. Działania te powinny prowadzić do tworzenia jedności kulturowej regionu łódzkiego w całej różnorodności i złożoności jego kultur lokalnych i subregionalnych.

Cel:

- stworzenie odrębności, pewnej indywidualności kulturowej województwa łódzkiego jako podstawy dla kształtowania się tożsamości regionalnej jego mieszkańców,
- stworzenie wspólnoty regionalnej mieszkańców, której istotą będzie jedność w różnorodności kulturowej

Główne zadania:

- podejmowanie szerokich działań na rzecz kultywowania i dalszego rozwijania różnorodnych form regionalnego życia kulturowego,
- ochrona dorobku kulturowego w sferze materialnej i niematerialnej uwzględniająca wspieranie powstawania i działania lokalnych i regionalnych zespołów folklorystycznych, skansenów budownictwa, instytucji muzealnych, izb regionalnych, artystów ludowych, itp.,
- powołanie fundacji na rzecz rozwoju kultury regionalnej, których zadaniem byłoby gromadzenie środków finansowych i wspieranie finansowe tej kultury,
- rozwój centrów regionalnej kultury jako ośrodków działających na rzecz odradzania się integracji kulturowej regionu łódzkiego,
- wspieranie organizacji i ruchów regionalistycznych krzewiących idee specyfiki i indywidualności regionu łódzkiego,
- ochrona i rozwój instytucji kultury o znaczeniu ponadlokalnym, mając na względzie ich funkcje kulturotwórcze i edukacyjne.

Spodziewane efekty:

- wzrost zainteresowania mieszkańców rodzimą kulturą,
- ożywienie życia kulturowego w województwie, bazującego na własnej tradycji i dziedzictwie kulturowym,
- rozwój wśród mieszkańców województwa świadomości terytorialnej i poczucia tożsamości regionalnej,
- rozwój procesów integracji społecznej mieszkańców i powstanie wspólnoty regionalnej, która sprzyjać będzie rozwojowi gospodarczemu i wzrostowi poziomu konkurencyjności województwa pośród innych regionów Polski i Europy.

III. 3. Stymulowanie przemian w sieci osadniczej województwa polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej regionu

Istota problemu, aktualna sytuacja

Sieć osadnicza województwa łódzkiego, która ukształtowana została w specyficznych warunkach środowiska przyrodniczego (w strefie wododziału pierwszego rzędu oraz na pograniczu pasa nizin Polski środkowej i wyżyn Polski południowej) na obszarach pogranicznych głównych dzielnic historycznych Polski oraz w wyniku dynamicznych procesów industrializacji, **stanowi zbiór różnych, w sensie społeczno-gospodarczym, układów osadniczych (lokalnych i subregionalnych) integrowany przez metropolitalne funkcje Łodzi i formalne granice administracyjne.**

Trzeba dążyć do przekształcenia słabo jak dotąd zintegrowanej sieci osadniczej w system osadniczy, w którym wszystkie miasta, niezależnie od zajmowanej pozycji w systemie, przejmą w znacznie większym niż dotąd stopniu rolę inicjatorów i organizatorów życia społeczno-gospodarczego w regionie.

Cele:

- poprawa struktury organizacyjnej i przestrzenno - funkcjonalnej województwa łódzkiego, co korzystnie wpłynie na warunki życia ludności oraz zmieni postrzeganie województwa w Polsce i Europie jako jednostki terytorialnej o charakterze „wiejsko-metropolitalnym” oraz samej Łodzi jako „miasta-republiki”,
- przekształcenie województwa łódzkiego z regionu formalnego (administracyjnego) i funkcjonalnego Łodzi w pełni wykształcony region społeczno-gospodarczy,
- uczynienie z Łodzi i jej aglomeracji jednego z głównych węzłów krajowego systemu osadniczego, a perspektywicznie, wraz z Warszawą i jej aglomeracją, jednego z ważniejszych obszarów metropolitalnych Europy.

Główne zadania:

- wspieranie rozwoju wewnątrzregionalnych powiązań funkcjonalnych typu „równoległego” między ośrodkami miejskimi i osadnictwem wiejskim,
- popieranie i pomaganie w nawiązywaniu i rozwoju kontaktów społeczno-gospodarczych pomiędzy poszczególnymi obszarami województwa, w formie związków terytorialnych o charakterze celowym, które sprzyjać będą procesom integracji przestrzennej (gminnych, międzymiejskich, powiatowych),
- wzmocnienie roli wszystkich miast w organizacji lokalnych przestrzeni społeczno-gospodarczych, przez wspomaganie rozwijania w nich nowych funkcji produkcyjnych i usługowych, w zależności od miejscowych możliwości i predyspozycji mieszkańców,
- przyspieszenie procesów prowadzących do ukształtowania subregionalnych ośrodków miejskich,
- wzmocnianie powiązań Łodzi z ośrodkami subregionalnymi na zasadach partnerskich, tzn. pomocy, współpracy i wymiany,
- wzmocnianie metropolitalnego znaczenia aglomeracji łódzkiej, zwłaszcza takich funkcji jak: szkolnictwo wyższe, usługi medyczne, kulturalne (np. Muzeum Sztuki).

Spodziewane efekty:

- poprawa konkurencyjności województwa przez wzrost integracji funkcjonalno-przestrzennej i mobilizacji społecznej na wszystkich poziomach organizacji regionu (poprawa pozycji rankingowej województwa),
- wzrost aktywności społecznej i przedsiębiorczości w społecznościach lokalnych,
- rozwój związków celowych między jednostkami osadniczymi i administracyjnymi dla realizacji różnego rodzaju przedsięwzięć lokalnych i subregionalnych,
- ożywienie życia kulturalnego i gospodarczego na poziomie lokalnym oraz poprawa warunków życia mieszkańców małych miast i wsi,
- rozwój funkcjonalny i społeczny ośrodków subregionalnych oraz wzmocnienie ich roli w kształtowaniu oblicza całego regionu.

